

جمشید پژویان در گفت و گو با «تجارت» تاکید کرد؛

رانت‌های مالیاتی کابوس بخش خصوصی

کشور ایجاد می کند، درواقع بسیاری از ناکارآمدی‌های اقتصاد بخصوص در بخش خصوصی از ناحیه حضور این گونه نهادها در اقتصاد به وجود آمده است و فضای اقتصاد بشدت به زیان بخش خصوصی تبعیض آمیز شده است.

■ **نبودن نظام پایه مالیاتی شفاف**

اقتصاددر حوزه‌های مختلفمتأثر از این موضوع دچار چالش‌های جدی‌مشل رکو، تورم، کاهش بازدهی در بخش‌های مختلف تولید و گسترش نابرابری می‌شود. یکی از عواملی که در این زمینه دستخوش تغییرات زیادی می‌شود:نظام پولی کشور است. براساس عوامل گفته شده نظام پولی کشور به دلیل نبود قوانین پایه مالیاتی شفاف عملا در اختیار انحصار گرایان قرار می‌گیرد. یکی از عمده دلایل فساد بانکی همین پیامد نبود نظام پایه مالیاتی شفاف و تعریف شده است.

■ **نظام توزیع نامناسب**

در این باره حسین راغفر اقتصاددان معتقد است:«وقتی این گونه

«نظام مالیاتی ایران در بخش مالیات‌های مستقیم بر خلاف سایر کشورها که بیشتر بر درآمد، سود و منافع سرمایه متمرکز است بر مالیات بر شرکت‌ها تمرکز دارد و در بخش مالیات‌های غیرمستقیم نیز به عوض مالیات عمومی بر مصرف، نظام مالیاتی ایران بر مالیات تجارت تاکید دارد. ساختار فوق منجر به این شده که در بخش مالیات‌های مستقیم بیشترین مالیاتی بر شرکت‌ها و بخش‌های تولیدی اقتصاد باشد و در بخش مالیات‌های غیرمستقیم نیز سهم عمده این مالیات‌ها وابسته به واردات باشد که از محل درآمدهای نفتی آمین می‌شود.»

■ **علت‌های ناگامی کار کردهای مالیاتی**

جمشید پژویان، اقتصاددان سابق این نکات به تجارت می‌گوید: «وجود چنین وضعیتی ناشی از معایقت‌های گسترده مالیاتی و محدود بودن تعداد پایه‌های مالیاتی در کشور است که منجر به وابستگی شدیداقتصاد به درآمدهای نفتی، ناکارآمدی سیاست‌های مالی و رقابت‌ناپذیری اقتصاد در صحنه بین‌المللی، فقر و توزیع نابرابر عادلانه درآمدها در کشور می‌شود.» شاخص‌های ارزیابی نظام مالیاتی ایران نظیر سهم پایین مالیات‌ها از تولید ناخالص داخلی و منابع تأمین بودجه، فشار مالیاتی بر شرکت‌ها در بخش مالیات‌های مستقیم و تمرکز بر مالیات بر واردات در بخش مالیات‌های غیرمستقیم، بیانگر آن است که نظام مالیاتی کشور از ساختار مطلوبی برخوردار نیست.

■ **عدم توسعه نظام مالیاتی**

پژویان در این باره می‌گوید: «مقایسه بین مالیات بر شرکت و مالیات بر درآمد که قاعدا تا باید شامل همه درآمدها در اقتصاد ایران باشد نشان دهنده وجود عدم تعادل، بی‌عدالتی و ناکارآمدی غیر از جمع‌آوری مالیات‌های پر درآمد است؛ یعنی عدالتی اقتصادی وجود ندارد. چرا که درآمد بالایی که درآمد متناسب با آن سهم مالیات خود را پرداخت نمی‌کند.» از سویی دیگر عدم توسعه نظام مالیاتی در کشور، یکی از مهم‌ترین دلیل حضور برخی از نهاد‌های خاص در فعالیت‌های اقتصادی است. درواقع این نهاد‌ها که وظایف مهمی نیز بر عهده دارند به این دلیل که دولت‌ات تأمین هزینه‌های آنها ناتوان است وارد فعالیت‌های اقتصادی می‌شوند و همین حضور اختلال‌های بزرگی در اقتصاد

یک اقتصاددان:

اشتغال‌زایی به‌امنیت و تغییر رویکردها به کار نیاز دارد

می‌توانستیم همین موقع وضعیت بازار کار در آینده را پیش بینی کنیم. در سال ۱۳۸۵ نیز این جمعیت قابل پیش بینی بود، به گفته‌وی، جنس عرضه و تقاضا در بازار کار در حال تغییر است: برای نمونه اکنون زنان تحصیلکرده بسیاری به بازار کار مراجعه می‌کنند. بنابراین باید در نگاه‌ها داخلی و چه عرصه خارجی نیاز دارد. این اسناد دانشگاه اضافه کرد: ما همچنین به تثبیت حقوق مالکانه نیاز داریم تا شاهد شکوفایی استعدادها و نوآوری‌ها باشیم و این حقوق فقط اقتصادی نیست، به عبارتی وقتی صاحبان ایده کسب و کار از حقوق مالکیت اطمینان نداشته باشند شکوفایی تحقق نمی‌یابد. به گفته‌وی، تسهیل در

عرضه نیروی کار و کاهش هزینه‌های مبادله اشتغال را شکل می‌دهند.

■ **نیاز به تربیت سالیانه ۱۰هزار مدیر**
طایب گفت: برای اینکه سالانه یک میلیون مدیر تربیت شوند، وی افزود: اشتغال باید دربخش خصوصی شکل گیرد.دزیرابخش عمومی اشباع شده است. بنابراین بازار کار مدیران در آنجا تعریف می‌شود. به گفته وی، پایداری نسبی جهت گیری‌ها در سیاست‌های عمومی اهمیت دارد: نباید تصمیم گیری‌ها سریع تغییر کند زیرا جلو امکان سرمایه گذاری و حضور در بازار کار گرفته می‌شود. وی تاکید کرد نخستین موضوع آمایش سرزمین است. از این رو،

بقا پیدا می‌کند. این بخش ترجیح می‌دهد که وارد فعالیت‌های اقتصادی نظیر خرید و فروش املاک و مستغلات شود که پنهان کردن اطلاعات آن ممکن باشد و پرداخت مالیات در آن نادقیق و ناچیز باشد. راه دیگری که برخی از خصوصی‌ها انجام می‌دهند این است که وارد فعالیت‌های زیر زمینی شده یا منابع خود را از کشور خارج می‌کنند. همه این عوامل به علت این است که کار کردهای نظام مالیاتی در کشور مطلوب نیست. نظام مالیاتی کشور سنتی و توسعه نیافته است. این عوامل دست به دست هم می‌دهند تا رانت‌خوران و انحصار گرایان وارد فعالیت‌های اقتصادی شده و منجر به اختلال‌های بزرگی در اقتصاد و به حاشیه راندن بخش خصوصی مولد می‌شود.

■ **انحراف در فعالیت‌های مولد**

تجارت این امر این است که بخش خصوصی خرد و نوعی عامه مردم در کنار بخش خصوصی مولد به ناچار ترجیح می‌دهد که وارد فعالیت‌های اقتصادی نظیر خرید و فروش املاک و مستغلات شود که پنهان کردن اطلاعات آن ممکن باشد و پرداخت مالیات در آن نادقیق و ناچیز باشد. راه دیگری که برخی از خصوصی‌ها انجام می‌دهند این است که وارد فعالیت‌های زیر زمینی شده یا منابع خود را از کشور خارج می‌کنند.

■ **بهبود نظام مالیاتی**

پژویان در باره بهبود نظام مالیاتی این چنین می‌گوید: معرفی پایه‌های مالیاتی جدید (که در این زمینه پایه‌های مالیاتی بر محیطا زیست، مالیات بر عایدی سرمایه و مالیات‌های محلی است) و بهبود عملکرد پایه‌های مالیاتی موجود (که در دو بخش هزینه و درآمد اصلاحات مورد نیاز در قالب معرفی پایه مالیات بر مجموع درآمد مالیات بر ارزش افزوده ارائه شود) باید اعمال شود. البته در این میان باید طرح تحول اقتصادی به خصوص در بخش‌های انرژی، سیاست‌های مالیاتی مورد نیاز برای صرفه جویی در مصرف انرژی اعمال شود. به گفته‌وی، در حال حاضر نظام رانتی و ساختار نامناسب مالیاتی در کنار عوامل دیگر همچون نبود شفافیت قوانین و عدم اراده برای اصلاحات لازم در این راستا باعث شده تا قرار مالیاتی افزایش یابد و روند اقتصادی کشور نیز هر از چند گاهی با تلاطم‌هایی مثل نرخ ارز و نرخ سود بانکی و … دچار چالش شود.

دیجیتال امروز اقتصاد‌های وی‌ژن در حال شکستگیری است: زنجیره قابلیت‌انسانی در عصر دانایی از توانمندسازی آغاز می‌شود و سه جامعه پهن‌پیری، اشتغال‌پذیری، یادگیری و نوآوری، کارآفرینی، بهره‌وری و فرصت شغلی مولد می‌رسد و یادگیری دائمی مهارت‌ها باید به گونه‌ای باشد که فرد می‌دامد، می‌آموزد، وی تاکید کرد استخدام دائمی متعلق به قرن نوزدهم و بیستم بود و افزود: مطالعات نشان داده است در عصر دانایی (دنیای دیجیتال) افراد هفت تا ۹ مرتبه تغییر شغل می‌دهند. زیرا استخدام تا ۹ مرتبه تغییر شغل می‌دهند. زیرا استخدام دائمی از بین رفته است و فرد با افزایش توانایی می‌تواند شغل دیگر را انتخاب کند. طایب گفت: برای تحول قابلیت‌ها باید آموزش‌های پیش از دیستان، ابتدایی، متوسط، عالی و حرفه ای متحول شود. وی گفت: اکنون ۲۲ میلیون خانوار داریم. در این خانوارها برخی شاغلند اما همینطور که جلومی‌رویم شمار شاغلان در خانوارها افزایش می‌یابد. زیرا اقتصاد خانوار یا یک فرد شاغل بسختی می‌چرخد. به گفته‌وی، نیروی کار زن و مرد مکمل یکدیگرند. زنه جانشین یکدیگر.

■ **اشتغال شکل دهنده توسعه است**

این اقتصاد دان اشتغال را عامل توسعه و امنیت در کشور خواند و گفت: برای توسعه اشتغال، به‌روش شناسی تلفیقی نیازمندیم. اشتغال متغیر فرآومای است. به گفته‌وی، باید به یک میلیون نیاز شغلی پاسخ دهیم که برخی معتقدند برای این میزان اشتغال ۴۰۰ هزار میلیارد تومان سرمایه گذاری نیاز داریم. و برخی هم ۳۰۰ هزار میلیارد تومان را اعلام کرده‌اند.

رشد ۳۶ درصدی چک‌های برگشتی

از حدود هشت میلیون فقره چک

مبادله شده در طول یک ماه، نزدیک به ۵٫۱ میلیون فقره آن برگشت‌آمده است که نشان از رشد ۳۶ درصدی چک‌های برگشتی دارد. به گزارش ایسنا، چک از اوراق تجاری و ابزاری برای پرداخت محسوب می‌شود که اهمیت آن از امتیازاتی که

قانون تجارت و قانون صدور چک برای آن قائل شده، نشأت می‌گیرد. از نظر اقتصادی حجم چک‌های در گردش و همچنین پذیرش عام آن به طور ویژه‌ای به اطمینان و اعتماد به روابط پولی برمی‌گردد. این در حالی است که آخرین آمار مربوط به مبادله چک از این حکایت دارد که در اردیبهشت‌ماه سال ۹۶ میلیون فقره چک به مبلغ حدود ۵۹ هزار میلیارد تومان مبادله شده است. این رقم از نظر تعداد حدود ۲۸٫۹ و از نظر مبلغ تا ۵۵٫۵ درصد افزایش یافته است. در حالی چک‌های مبادله شده را مجموعه‌ای از چک‌های وصولی و برگشتی تشکیل می‌دهد که چک‌های وصولی در اردیبهشت حدود ۸٫۱ میلیون فقره بوده که تا ۲۷ درصد رشد دارد. از سوی دیگر مبلغ چک‌های وصولی بار شد ۵۳ درصدی نسبت به ماه قبل به ۴۶ هزار میلیارد تومان رسیده است. در مجموع در اردیبهشت‌ماه در کل کشور ۸۴٫۳ درصد از کل تعداد چک‌های مبادله‌ای و ۷۸٫۱ درصد از کل مبلغ آن وصول شده است. چک‌های برگشتی آماری حدود ۱٫۵ میلیون فقره از چک‌های مبادله شده را به خود اختصاص داده‌اند و مبلغی بالغ بر ۱۳ هزار میلیارد تومان را دربر می‌گیرند. تعداد چک‌های برگشتی ۳۶ درصد و مبلغ آن تا ۶۲٫۷ درصد افزایش یافته است. باید یادآور شد که در رشد چک‌های برگشتی، افزایش چک‌های مبادله شده مورد توجه است. عمده دلایل برگشت حدود ۱٫۵ میلیون فقره چک به کسری یا فقدان موجودی برمی‌گردد. به عبارتی از نظر تعداد ۹۷٫۴ و از نظر مبلغ تا ۹۶٫۳ درصد از کل چک‌های برگشتی به دلیل کسری یا فقدان موجودی بوده است. همچنین جزئیات دیگری از گردش چک در نظام بانکی در دومین ماه‌مسال بیانگر آن است که بالغ بر ۷۹۳ هزار فقره چک رمزدار به مبلغی حدود ۱۳۷ هزار میلیارد تومان وصول شده که تعداد آن ۶۹ درصد و مبلغ تا ۱۱۲ درصد افزایش دارد. چک‌های رمزدار به درخواست مشتری و به نام اشخاص حقیقی یا حقوقی توسط بانک، به عهده همان بانک یا شعب آن یا بر عهده سایر بانک‌ها صادر می‌شود که هدف از صدور آن عمدتا تسهیل و تسریع در نقل و انتقال وجوه بین بانکی بوده و وجه آن توسط بانک صادر کننده تضمین می‌شود.

تجارت

شنبه ۲ تیر ۱۳۹۶ ■ شماره ۱۰۶۱

Sat • 24 Jun • 2017

اقتصاد کلان

پیشنخوان

تورم ۷/۴ درصد شد

اطلاعات مرکز آمار ایران حاگی از آن است که تورم ماهانه شهری در خردادماه ۰۳ درصد افزایش و تورم نقطه‌به‌نقطه این ماه ۰۲ درصد کاهش و تورم کل ۰۳ درصد افزایش یافته است. به گزارش ایسنا، براساس اطلاعات مرکز آمار ایران درباره شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خنوارهای شناور شهری، شاخص کل (بر مبنای ۱۰۰=۱۳۶۰) در خردادماه سال ۱۳۹۶ عدد ۱۳۵٫۲، نشان می‌دهد که نسبت به ماه قبل ۰۳ درصد افزایش داشته است. افزایش شاخص کل نسبت به ماه‌مشابه سال قبل (تورم نقطه به نقطه) ۹٫۴ درصد شده است که نسبت به ماه قبل (۹۶ درصد)، ۰٫۲ واحد درصد کاهش یافته است. درصد تغییرات شاخص کل (نرخ تورم کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری) در دوازده ماه منتهی به خرداد ماه سال ۹۶ نسبت به دوره مشابه سال قبل ۷۴ درصد است که نسبت به همین اطلاع در اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۶ (۷۱ درصد)، ۰٫۳ واحد درصد افزایش یافته است. شاخص گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» در این ماه به رقم ۲۹۹٫۶ رسید که نسبت به ماه قبل ۰٫۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. شاخص گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات»، نسبت به ماه‌مشابه سال قبل ۱۵٫۲ درصد افزایش نشان می‌دهد و درصد تغییرات این گروه در دوازده ماه منتهی به خرداد ماه ۱۳۹۶ نسبت به دوره مشابه سال قبل ۱۰٫۴ درصد است که نسبت به تورم دوازده ماهه منتهی به اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۶ (۹٫۵ درصد)، ۰٫۹ واحد درصد افزایش یافته است. شاخص گروه اصلی «خوراکی‌ها» در ماه مورد بررسی به عدد ۲۹۷٫۷ درصد که نسبت به ماه قبل ۰٫۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. شاخص گروه اصلی «خوراکی‌ها» نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۵٫۶ درصد افزایش نشان می‌دهد و تورم دوازده ماهه این گروه ۱۰٫۵ درصد است. شاخص گروه عمده «کالا‌های غیر خوراکی و خدمات» در خرداد ماه ۱۳۹۶ به رقم ۲۲۶٫۵ رسید که نسبت به ماه قبل ۰۴ درصد افزایش داشته است. میزان افزایش شاخص گروه عمده «کالا‌های غیر خوراکی و خدمات» ۶٫۹ درصد بوده است و نرخ تورم دوازده ماهه منتهی به خرداد ماه ۱۳۹۶ نسبت به دوره مشابه سال قبل این گروه ۶٫۲ درصد است که نسبت به تورم دوازده‌ماهه منتهی به اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۶ (۶٫۲ درصد)، تغییری نداشته است.

■ **تورم روستایی خرداد ۸٫۵ درصد شد**

اطلاعات مرکز آمار نشان از آن دارد که تورم ماهانه و نقطه به نقطه خرداد ماه نسبت به اردیبهشت ماه کاهش داشته است و تورم کل نیز با ۰۴ درصد افزایش نسبت به ماه قبل به ۸٫۵ درصد رسیده است. به گزارش ایسنا، بر اساس اطلاعات مرکز آمار ایران، شاخص کل قیمت کالا و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی کشور (بر مبنای ۱۰۰=۱۱۹۰) در خردادماه سال ۱۳۹۶ عدد ۱۲۹٫۷، نشان می‌دهد که نسبت به ماه‌قبل ۰٫۵ درصد کاهش داشته است. شاخص کل نسبت به ماه‌مشابه سال قبل (تورم نقطه‌به نقطه) به ۱۰ درصد رسیده که در قیاس با تورم نقطه به نقطه ماه قبل (۱۱٫۸ درصد)، ۱٫۳ واحد درصد کاهش یافته است. درصد تغییرات شاخص کل در دوازده ماه منتهی به خردادماه سال ۱۳۹۶ نسبت به دوره مشابه سال قبل (رخ تورم روستایی) ۸٫۵ درصد است که نسبت به تورم دوازده ماه منتهی به اردیبهشت ۱۳۹۶ (۸٫۱ درصد)، ۰٫۴ واحد درصد افزایش داشته است. همچنین شاخص گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» در این ماه به رقم ۲۹۲٫۰ رسید که نسبت به ماه قبل ۱٫۵ درصد کاهش نشان می‌دهد. شاخص گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۴٫۸ درصد افزایش نشان می‌دهد و درصد تغییرات این گروه در دوازده ماه منتهی به خردادماه ۱۳۹۶ نسبت به دوره مشابه سال قبل ۱۰٫۳ درصد است که نسبت به تورم دوازده ماهه منتهی به اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۶ (۹٫۴ درصد)، ۰٫۹ واحد درصد افزایش داشته است. شاخص گروه اصلی «خوراکی‌ها» در ماه مورد بررسی به عدد ۲۸۷٫۷ رسید که نسبت به ماه قبل ۱٫۶ رد صد کاهش نشان می‌دهد. شاخص گروه اصلی «خوراکی‌ها» نسبت به ماه‌مشابه سال قبل ۱۵٫۲ درصد افزایش نشان می‌دهد و نرخ تورم دوازده ماهه این گروه ۱۰٫۳ درصد است. شاخص گروه عمده «کالا‌های غیر خوراکی و خدمات» در خردادماه ۱۳۹۶ به رقم ۲۳۸٫۱ رسید که نسبت به ماه قبل ۰٫۲ درصد نسبت به ماه قبل افزایش نشان می‌دهد. میزان افزایش شاخص گروه عمده «کالا‌های غیر خوراکی و خدمات»، نسبت به ماه‌مشابه سال قبل ۷٫۲ درصد بوده است و نرخ تورم دوازده ماه منتهی به خردادماه سال ۱۳۹۶ نسبت به دوره مشابه سال قبل این گروه ۷٫۱ درصد است که نسبت به تورم دوازده ماهه منتهی به اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۶ (۷٫۱ درصد)، تغییری نداشته است.

مجلس در طرح ساماندهی موسسات غیر مجاز در کنار بانک مرکزی است

رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس گفت: نمایندگان مجلس شورای اسلامی در طرح ساماندهی موسسات غیر مجاز در کنار بانک مرکزی و یار و همراه این بانک خواهد بود. به گزارش ایسنا، عبدالرضا عزیزی با بیان اینکه پیرو مشکلات ایجاد شده برای سپرده گذاران موسسه کاسبین در جلسه ای با رئیس کل بانک مرکزی مشکلات و خواسته‌های سپرده گذاران این موسسه مطرح شد، گفت: این جلسه بسیار مفید بود و بر اساس آن تصمیمات مناسبی از جانب بانک مرکزی برای حل مشکلات سپرده گذاران اتخاذ شده و این بانک با تمام حق درصدد رفع نگرانی مشتریان عزیز این موسسه و احقاق حوق آنهاست. وی افزود: در حال حاضر تا سقف ۲۰ میلیون تومان سپرده‌های سپرده گذاران موسسه کاسبین تعیین تکلیف شده است و بر اساس آخرین اطلاعات، بانک مرکزی از روز شنبه ۳ تیرماه سپرده‌های تا سقف ۵۰ میلیون تومان را نیز تعیین تکلیف خواهد کرد که با این اقدام ۹۳ درصد از حساب‌های سپرده گذاران موسسه کاسبین تسویه خواهد شد و امیدواریم ۷ درصد باقی مانده نیز با همکاری بانک مرکزی تعیین تکلیف شود. عزیزی با تاکید بر اینکه نمایندگان مجلس شورای اسلامی در طرح ساماندهی موسسات غیر مجاز در کنار بانک مرکزی و یار و همراه این بانک خواهد بود، تصریح کرد: موسسات مالی و اعتباری در یک دهه اخیر به شکل قارچ گونه رشد کرده و توسعه یافتند و بالغ بر ۲۵ درصد از نقدینگی کشور را در اختیار داشته‌ند. لیکن خوشبختانه در دولت یازدهم با ورود به موقع بانک مرکزی و برخورد قاطعانه با اینگونه موسسات ایجادخسران بزرگ به هموطنان جلوگیری کرد. رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی در ادامه به اقدامات بانک مرکزی در ساماندهی موسسات میزان و نامن الحجج اشاره کرد و گفت: این تجربیات مفیدی است که در جلسه با رئیس کل بانک مرکزی به آنها اشاره شد و خوشبختانه با اقدامات بانک مرکزی در آینده نزدیک شاهد ساماندهی کامل موسسات غیر مجاز هستیم، البته باید به این نکته نیز توجه کرد که اگر دخالت برخی نهادها در اعطای مجوز به موسسات اعتباری نبود قطعاً بانک مرکزی در زمان کوتاه تری معضل اینگونه موسسات را رفع می‌کرد.